

היה מביא פרק שני סוטה

מא א מיי פ"ג מהל' סוטה ה"ח ופי"ד הל"ט סגנו עשין ו: **מב** ב ג ד מיי שס פי"ד הל"ז: **מג** ה מיי שס הל"ח:

תוספות שאנין

מימות ונפקא ליה מדכתיב בלב ים וק"ל דלבו של אדם היו בשליש גופו: כתיבה אגרת בלא שרטוטין. בספר אמר רחמי' והל"מ הוא דספרים צריכין שרטוט:

בספר כ"ע מודו דמרבין כל מילי בר מדבר שיש בו רוח חיים מיהו לפי ר"ת לא קשיא מידי דפי' התם בכלל ופרט וכלל דרשינן ליה ו' דחור וכתב ונתן לה (ספר כרימות) אבל הכא כלל ופרט הוא ואין בכלל אלא מה שצפרטו א"י התם קרא יתירא הוא דקא דריש משום דכתיב תרי זימני וכתב לה ספר כרימות וצירושלמי מקשה ליה נמי הכא כתיב ספר והכא כתיב ספר הכא את אומר כל דבר שהוא בתלוש והכא את אומר הכין שנייא היא הכא דכתיב בספר אבל בגמרא דידן לא אמר התם הכי דלאמר אי כתיב בספר דקא אמרת דהוי מרבין כל מילי דתלוש בר מדבר שיש בו רוח חיים ירושלמי תניא ר"א בן שמע אומר אין כותבין על עורות בהמה טמאה אמר ר"ש מכיון דליטמרי למחיקה ניתנה למה אינו כותב תני ר"א [בב שמעון] אומר רואה אני את דברי ר"א בן שמע מדברי אבא שמא תאמר איני שותא ונמלא השם גנוז על עור בהמה טמאה ותו התם ר' לוי בר קיסרי צעי קמיה רבי מנילית סוטה מהו שמתמא את הידיים ח"ל הרי זו שאלה א"ר יוסי אינה שאלה כלום גורו על הספרים שיטמאו את הידיים לא קדושמן וזו למחיקה נתנה לא לריבא [דלא] הואיל ונתנה למחיקה:

שנאמר ומחה כתב שיבוצ' כ"מחוק. צירושלמי אי

מחה יכול במשקה או בני פירות ת"ל וכתב הא יכרד כתב שיכול לימחק ואינו זו דיו שאין בו קנקנתום והא תני אס מחק ממך

הספר כשר תיפתר כהדין תניא דתנא אמר ר"מ כל ימי שחינו למדין אכל ר' ישמעאל [לא] היינו נוטין קנקנתום לתוך הדיו: **מה** משפט ביום אף מגילת סוטה ביום. כל מעשה סוטה ילפינן מהכא בפ"ג דמגילה (דף כ:)

דהשקאה ביום רש"י פ" מה משפט ביום בקנהדרין נפקא לן מוהיה ביום הנחילו את בניו ולא מסתברא דהא ע"פ התורה כתיב גבי זקן ממרח דמשמע דביני נפשות והאי קרא דביום הנחילו משמע דביני ממונות אלא מוהוקע אותם לה' נגד השמש נפקא לן התם דביום ונראה לי דכל דין סוטה בין גמר בין תחילה פסול זיליה דומיא דדיני נפשות ולא דיני ממונות דתחילת דין ביום אבל גמר דין אפילו זיליה: **דברתיב** וכתב את הארות האלה דברתיבא. תימה לר"י לקמן דפרק ואלו נאמרין (דף קג:)

ואיתא נמי בריש פ"ג דמסכת זבחים (דף קד:)

והוא הילכך איצטריך והיו שלא יקראנה למפרע לרצון מוהיו ולרבי מדבנים הדברים ורצון דברים הדברים לא משמע להו הילכך איצטריך והיו שלא יקראנה למפרע ואמאי לא נפקא להו מהאלה כי הכא הדברים האלה כדכתיב ו"ל כיון דקיבלו וגמירי מרביתו דשמע אית לן למדרש זכל לשון שאתה שומע אייתר לך והיו שלא יקראנה למפרע והאלה דרשי להו לדרשא אחריתי: **קודם** שתקבצ' עליה שבועה פסולה ירושלמי ר' קורספא אמר איצטלגון ר' יוחנן ור"ל חד אמר משביע ואח"כ כותב וחד אמר כותב ואח"כ משביע ומפרש טמא כתיב לטקום שבועה להשקאה והתם משמע דבהכי פליגי מ"ד משביע ואח"כ כותב כותב וחד אמר כותב וחד אמר כותב וחד אמר כותב וחד אמר כותב ואח"כ משביע אית ליה אע"ג דמעכב אינו על הסדר ותימה א"כ כמאן ק"ל לא כר"י ולא כר' נחמיה בפ' הוליא לו (יומא דף ט:)

דמשמע דכ"ע סבירא להו היכא דכתיב חוקה מעכב נמי על הסדר ותמה רבי דפרק ד' מיתות (פסהדיון דף מט:)

אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא כל מקום שגנו חכמים דרך מנין אין מוקדם ומאוחר חוץ משבועה סמננין רב פפא סבא משמיה דרב אמר אף ד' מיתות ואיך צלוגתא לא קא מיירי רב פפא אומר אף סדר יונא ויחדך ההוא לחומר' צעלמא דמשמע הא לאו הכי הוה חשיב ליה ואמאי לא חשיב סדר סוטה דהא איהו אמר הכא כתבה קודם שתקבל עליה שבועה פסולה ומשמע צירושלמי דבעי כל הפרשה על הסדר ונראה דלא חשיב אלא היכא דשנוין על הסדר אבל סדר סוטה אינה נישנית על הסדר שהרי אין סדר המשנה וסדר הפרשה מכוונין כמו שפירשונו בראש הפרק וסדר הפרשה עיקר אבל סדר המשנה אפילו לנמוה בעלמא לא ולהכי לא אמר נמי התם דלאמר זהו סדר תמיד לאפוקי מנמות חלילה אבל לאפוקי מסדר סוטה ליכא למימר דאפילו דבעד נמי לא: **בתרבה** איגרת פסולה. רש"י פירש אגרת זלל שרטוט בספר אמר רחמנא והלכה למשה מסיני שהספרים צריכין שרטוט ואי קשיא מאי איירא משום דנקראת ספר תיפוק לי דבלאו הכי אסור לכתוב שום פסוק זלל שרטוט דאמר"י בפ"ק דגיטין (דף י:)

אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

אמר רבא אמר רב יוסף מאן לימא לן דר' אציתר בר סמכא הוא ועוד הא איהו דשלא ליה לרב יהודה בני אדם העולים משם לכאן הן קיימו צענמס ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו בזין ושמו וכתב ליה זלל שרטוט וא"ר יתחק שמים כותבין שלש אין כותבין ואמרינן בסוף פרק מנחות חלילה (במנות דף קו:)

דיפסרא. עור שאינה מעוצד' כל זרחה דמליח וקמיח ולא עפיץ שהיו מעזדין הקלפים צעפים שקורין גלי"ש: **בספר** קלף: **קומוס**. שרף האילן וממיתו במים וכותב הימנו: **קנקנתום**. וויטריאל'ו או אורדימני'ט קורין אותו: **ולא כלל דבר שהוא רוסס**. ונצלע בקלף ואינו יכול למחוק וקומוס וקנקנתום עזדי רוסס: **אלא** צדיו. שלנו של שרף: **גב' משפט** ביום. בקנהדרין (דף לד:)

נפקא לן מוהיה ביום הנחילו: **למפרע**. ירך ולנפיל בטון לצבות צמעי' וכו' כסדר הוה או אחד מהן היפך והשאר כתב כהילכתא: **האלה**. משמע כמו שהן סודין צפרשה: **אגרת**. זלל שרטוט: **בספר** על

היינו נוטין קנקנתום לתוך הדיו: **מה** משפט ביום אף מגילת סוטה ביום. כל מעשה סוטה ילפינן מהכא בפ"ג דמגילה (דף כ:)

דהשקאה ביום רש"י פ" מה משפט ביום בקנהדרין נפקא לן מוהיה ביום הנחילו את בניו ולא מסתברא דהא ע"פ התורה כתיב גבי זקן ממרח דמשמע דביני נפשות והאי קרא דביום הנחילו משמע דביני ממונות אלא מוהוקע אותם לה' נגד השמש נפקא לן התם דביום ונראה לי דכל דין סוטה בין גמר בין תחילה פסול זיליה דומיא דדיני נפשות ולא דיני ממונות דתחילת דין ביום אבל גמר דין אפילו זיליה: **דברתיב** וכתב את הארות האלה דברתיבא. תימה לר"י לקמן דפרק ואלו נאמרין (דף קג:)

ואיתא נמי בריש פ"ג דמסכת זבחים (דף קד:)

והוא הילכך איצטריך והיו שלא יקראנה למפרע לרצון מוהיו ולרבי מדבנים הדברים ורצון דברים הדברים לא משמע להו הילכך איצטריך והיו שלא יקראנה למפרע ואמאי לא נפקא להו מהאלה כי הכא הדברים האלה כדכתיב ו"ל כיון דקיבלו וגמירי מרביתו דשמע אית לן למדרש זכל לשון שאתה שומע אייתר לך והיו שלא יקראנה למפרע והאלה דרשי להו לדרשא אחריתי: **קודם** שתקבצ' עליה שבועה פסולה ירושלמי ר' קורספא אמר איצטלגון ר' יוחנן ור"ל חד אמר משביע ואח"כ כותב וחד אמר כותב ואח"כ משביע ומפרש טמא כתיב לטקום שבועה להשקאה והתם משמע דבהכי פליגי מ"ד משביע ואח"כ כותב כותב וחד אמר כותב וחד אמר כותב וחד אמר כותב ואח"כ משביע אית ליה אע"ג דמעכב אינו על הסדר ותימה א"כ כמאן ק"ל לא כר"י ולא כר' נחמיה בפ' הוליא לו (יומא דף ט:)

דמשמע דכ"ע סבירא להו היכא דכתיב חוקה מעכב נמי על הסדר ותמה רבי דפרק ד' מיתות (פסהדיון דף מט:)

אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא כל מקום שגנו חכמים דרך מנין אין מוקדם ומאוחר חוץ משבועה סמננין רב פפא סבא משמיה דרב אמר אף ד' מיתות ואיך צלוגתא לא קא מיירי רב פפא אומר אף סדר יונא ויחדך ההוא לחומר' צעלמא דמשמע הא לאו הכי הוה חשיב ליה ואמאי לא חשיב סדר סוטה דהא איהו אמר הכא כתבה קודם שתקבל עליה שבועה פסולה ומשמע צירושלמי דבעי כל הפרשה על הסדר ונראה דלא חשיב אלא היכא דשנוין על הסדר אבל סדר סוטה אינה נישנית על הסדר שהרי אין סדר המשנה וסדר הפרשה מכוונין כמו שפירשונו בראש הפרק וסדר הפרשה עיקר אבל סדר המשנה אפילו לנמוה בעלמא לא ולהכי לא אמר נמי התם דלאמר זהו סדר תמיד לאפוקי מנמות חלילה אבל לאפוקי מסדר סוטה ליכא למימר דאפילו דבעד נמי לא: **בתרבה** איגרת פסולה. רש"י פירש אגרת זלל שרטוט בספר אמר רחמנא והלכה למשה מסיני שהספרים צריכין שרטוט ואי קשיא מאי איירא משום דנקראת ספר תיפוק לי דבלאו הכי אסור לכתוב שום פסוק זלל שרטוט דאמר"י בפ"ק דגיטין (דף י:)

ב [לקמן יט:]: **ג** [לקמן יט:]: **ד** [שבת עט:]: **ה** [דברים כא:]: **ו** [ז"ל טלה רש"ל, ר' וכתב לה כלל ספר כרימות פירט ונתן חור וכלל אצל הכא כ"י. מהרש"ל, ח) [בסנהדרין לד:]: **ט** האיל ואין צריך לשרטוט. מהרש"ל, י) [ז"ל יציאות השבת, ח) לא תירך מאי אכיל למימר כ"י. מהרש"ל, ט) [נוע"ע מוס' גיטין ו: ד"ה אמר ומוס' מנחות זב: ד"ה הא, ח) שיך לדף שאח"י,

תורה אור השלם

1. וכתב את האלת האלה הבנות בספר וקחה אל מי הקברים: במדבר ה' כג
2. או איש אשר תעבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והעמיד את האשה לפניו ויעשה לה הבנות את כל התורה הזאת: במדבר ה' ל
3. על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך ועשה לא חסור מן הדבר אשר יצונו לך ומן השמאל: דברים יז ו

הגהות הב"ח

(ה) גב' שיכול להחיות:

גליון הש"ס

גב' כתבה קודם שתקבל עין לקמן דף כ ע"א מד"ה א"ר ימיה:

לעיו רש"י

גליון ש. עפנים (גידולים טפילים בעלה האלון). וויטריאל'ו (ויטריאל'ו). וויטריאל (חומצה גפריתית). אורדימני'ט [אורדימני'ט] צבע שחור.

מוסף רש"י

כתב שיכול להחיות. וקנקנתום רישומו יכר מאל' (עובין ג'.) קודם שתקבל עליה שבועה פסולה. דכי כתיב וכתב את האלות, אמר קבלת שבועה כתיב (לקמן ט:).